



# Hoge verwachtingen van nieuwe grasmatt Het Kasteel

Sparta Rotterdam hoopt op vele terreinen te scoren met nieuw veld

**De eerste wedstrijden zijn inmiddels gespeeld op het nieuwe hoofdveld van Sparta Rotterdam. Na acht jaar kunstgras is de club superblij met de nieuwe mat van natuurgras. Dat geldt zeker ook voor de bezoekende clubs, want de oude kunstgrasmat kon vaak op weinig waardering rekenen van de bezoekers van Het Kasteel. Hoe anders zal dat dit seizoen zijn, want de verwachtingen van het nieuwe Grassmaster veld zijn hoog. Dat geldt zeker voor degenen die hem gerealiseerd hebben en bij de directie van Sparta.**

Auteur: Wijnand Meijboom

Half juni, tijdens mijn bezoek aan Het Kasteel, is het stadionveld nog een grote zandvlakte. Op dat moment wordt onder andere de veldverwarming geplaatst en staan diverse tractoren en andere machines klaar om hun werk te doen. Eind juli zal alles gereed zijn voor de eerste oefenwedstrijd, zo wordt mij in de directiekamer van Manfred Laros verzekerd door Jan Vrij, directeur van AH Vrij, en Hans Kok van Grasmeesters. De werkzaamheden verlopen grotendeels volgens de vooraf zorgvuldig opgestelde planning. De enige grote tegenslag tot dan toe is een in de bestaande ondergrond aangetroffen laag, die te hard is en alsnog afgegraven moet worden. Voor de ervaren Jan Vrij geen enkel probleem of reden om in de stress te schieten.

Het bedrijf van Vrij raakte bij de renovatie betrokken toen het nieuws over het voornemen van Sparta om het kunstgras te vervangen door

natuurgras wereldkundig was gemaakt. Ook Vrij meldde zich die winter als geïnteresseerde partij bij Sparta. Directeur Manfred Laros vertelt dat Sparta al langer de wens had om terug te keren naar natuurgras en dat hij blij was toen hij het nieuws op 24 december 2021 eindelijk naar buiten kon brengen: 'Op die dag hebben wij elke Spartaan het mooiste kerstcadeau in jaren gegeven', zo blikt hij terug.

Diverse partijen trokken daarna aan de bel bij de Rotterdamse voetbalclub. Laros: 'Na het besluit was het natuurlijk de vraag hoe wij dit zouden vormgeven. Ik heb allerlei gesprekken gevoerd en bij Jan Vrij had ik direct een goed gevoel. Wij hebben geen expertise in huis met betrekking tot de aanleg van voetbalvelden; daarom vonden we het belangrijk om een onafhankelijke partij namens Sparta de directie te laten voeren over dit project. Zo gingen we in zee met adviesbureau Grasmeesters, want ook



bij Hans was er direct een goede klik.'

Hans Kok: 'Bij dergelijke projecten vraag je je altijd af: doe ik een aanbesteding of stel ik een bouwteam samen? Wij kozen voor een bouwteam. Het grote voordeel is dat je al met alle partners om de tafel zit. Je kunt sneller schakelen, de kennis van de aannemer al gebruiken en samen een begroting opstellen. Je werkt nu vanaf het begin samen, voordat de uitvoering begint. Bij een aanbesteding loop je eerder het risico dat partijen tegenover elkaar te komen staan.' Ook bestaande partners van Sparta, CSC Sport en installateur Roodenburg, werden bij het project betrokken. De andere stakeholders in het bouwteam, naast hoofdaannemer AH Vrij, zijn Bas van Oosterhout voor de berekening, Sports Pitch Systems voor de veldverwarming en DrainTalent voor onder meer de drainage en ondergrondse infiltratie.

#### Vertrouwen

Vrij: 'Ik vind het netjes van Sparta dat ook bestaande partners worden meegenomen in het project. Uit de keuze voor een bouwteam spreekt ook veel vertrouwen. Een groot voordeel is bovendien dat de calculatiefase al gebruikt kan worden als voorbereidingsfase. Het proces verloopt daardoor veel soepeler en je boekt weken tijdswinst. De werkbeschrijving is door deze werkwijze in feite meteen ook het bestek en de calculatie.'

De samenwerking tussen Sparta en hoofdaannemer AH Vrij was niet alleen gebaseerd op het goede gevoel van Laros na zijn gesprek met Jan Vrij. Grasmeesters had Sparta ook geadviseerd om met een ervaren partij in zee te gaan. Laros: 'AH Vrij heeft in Den Haag al laten zien wat ze kunnen. Ook het feit dat het bedrijf uit de regio komt, is belangrijk voor ons. Het vergroot de betrokkenheid. De samenwerking verloopt goed en ook op menselijk vlak is er een klik. Dat is mooi meegenomen.'

#### Vanaf nul

Aan het eind van het afgelopen voetbalseizoen werd de bestaande kunstgrasmat verwijderd door CSC Sport, tevens de eerdere leverancier van dit voetbalveld. De mat wordt nu bespeeld door een Amsterdamse amateurvereniging. Na het verwijderen van het kunstgras werd de onderliggende laag lava weggehaald en daarnaast werd een teveel aan witzand eruit geschept. Een deel van dit verwijderde materiaal wordt verwerkt op het nieuwe trainingscomplex Nieuw Terbregge, dat inmiddels ook in aanbouw is. Als laatste werden de bestaande

drainagebuizen en veldverwarming verwijderd. Deze waren niet meer bruikbaar. Kok: 'Nadat alle "spaghetti" verwijderd was, konden we de nieuwe toplaag aanbrengen en alles vanaf nul opbouwen.'

Dit laatste was eigenlijk wel een voordeel, aangezien Sparta als eerste stadion gebruikmaakt van DrainTalent (zie kader). Alle drainage- en verwarmingsbuizen liggen er nu strak in. De drains zijn met behulp van gps op de juiste plaats en de juiste hoogte in het veld getrokken. Het zandbed was vrij van obstakels en door AH Vrij reeds op hoogte gebracht, waardoor dit werk accuraat uitgevoerd kon worden. Na het op hoogte brengen van de laag tussen de drains en de verwarming werden de verwarmingsleidingen in op maat gemaakte frames gelegd. AH Vrij maakte een bijzondere toplaag, waarin de randvoorwaarden van Grassmaster en DrainTalent verwerkt werden én daarnaast de ervaring van Jan Vrij. 'We hebben de toplaag gemengd aangeleverd, zodat hij honderd procent goed is. Ter plekke mengen is namelijk altijd lastiger. Bovendien is deze laag niet gezeefd, maar door onze grondmenger gegaan. Deze laag is vrij van onkruidzaad en de structuur is door onze bewerking intact gebleven.' Dit laatste is met name belangrijk voor de waterdoorlatendheid en de werking van DrainTalent. Het mengsel werd voorafgaand

#### Onderhoud

De goede relatie tussen AH Vrij en Sparta betekent ook dat het onderhoud van de grasmat door AH Vrij gedaan zal worden. Het team uit Den Haag zal ook in Rotterdam de mat onderhouden. Sparta krijgt wel een eigen elektrisch aangedreven machinepark, waarvoor bij de veldrenovatie meteen een facilitaire ruimte in het stadion gecreëerd is. Alleen het personeel en de prikmachine zullen tussen de twee steden pendelen. Aangezien beide clubs in een andere divisie spelen, zal dit niet vaak tot logistieke problemen leiden. Mocht dat wel eens het geval zijn, dan heeft AH Vrij een reserveteam achter de hand.

aan de plaatsing door Grasmeesters getest in Engeland en goed bevonden.

De graszoden van Grassmaster zullen naar verwachting in september of oktober nog versterkt worden met kunstvezels, om er een solide hybrideveld van te maken voor nog meer speelzekerheid. Vanaf het begin is hierop voorgesorteerd. Laros: 'De prijs en kwaliteit moeten altijd in verhouding zijn. Wij hebben hiervoor gekozen om extra kosten te voorkomen en ook op onderhoudskosten te besparen.' Vrij bevestigt dit: 'Ik zeg altijd: het gaat niet om de





## DrainTalent: primeur voor nieuw hoofdveld Sparta

Het hoofdveld van Sparta is het eerste stadionveld ter wereld waarin een DrainTalent is gebouwd. Dit systeem levert niet alleen een flinke besparing op het watergebruik voor beregening van het nieuwe veld, maar kan bij stortbuien ook het overtollige water snel afvoeren.

Het systeem kan volautomatisch de ondergrondse water- en luchthuishouding reguleren met digitale precisie. 'Voor een nog effectievere werking is het beter om het zelf ook in de gaten te houden. In het begin is het altijd even zoeken naar de juiste instellingen, maar uiteindelijk is het systeem makkelijk te bedienen', zegt Dave Muis, salesmanager Benelux van DrainTalent.

Het systeem meet onder andere de temperatuur van de bodem en omgeving, de hoeveelheid neerslag, de luchtvochtigheid en het bodemvochtpercentage. Na flinke regenval onttrekt het water aan het profiel en in droge

periodes kan er met dit systeem van onderaf geïnfiltreerd worden. Hierdoor wordt een hogere gebruiksintensiteit mogelijk, de gras kwaliteit verhoogd, het risico op afgelasten verminderd en behoort verdroging tot het verleden.

### Urban Waterbuffer

Bewust omgaan met water past in de visie van Sparta. In 2018 is er al een Urban Waterbuffer aangelegd naast het stadion. Hemelwater dat valt op het dak van het stadion en op het verharde oppervlak daaromheen, wordt opgevangen in een buffer onder het naast het stadion gelegen Johan Cruyffcourt. Het hemelwater wordt middels een natuurlijk zuiverings-systeem gezuiverd en vervolgens opgeslagen in de zoetwaterbel in de bodem. Nu is ook het DrainTalent-systeem hierop aangesloten en zal het water dat op het voetbalveld valt ook in het circulaire watersysteem belanden.

Het opgeslagen water wordt, als dat nodig is, met het nieuwe DrainTalent-systeem geïnfiltreerd in het veld. Deze manier van infiltreren kan een besparing op water van wel 60 pro-

prijs van afzonderlijke onderdelen, maar om de totale kosten per jaar. De initiële investering is hoger, maar uiteindelijk ben je goedkoper uit.'

### Nieuwe inzichten

Het veld in het Sparta-stadion is het eerste waar een Grassmaster-hybrideveld is gecombineerd met DrainTalent. Er zijn rekensommen gemaakt om een goede werking te garanderen, maar de combinatie zal ook nieuwe inzichten opleveren. Vrij: 'Zo ben ik heel benieuwd of de wortels van het gras nu nog dieper gaan wortelen. Normaal zijn velden met alleen Grassmaster of DrainTalent iets harder. Ik ben benieuwd of het door deze combinatie minder hard wordt. Wij zullen dit zeker gaan monitoren. Ik weet dat beide systemen elkaar versterken, maar het zou zomaar kunnen blijken dat dit een supercombinatie is.'



cent opleveren ten opzichte van de traditionele manier van beregenen. Naast infiltreren kan het systeem ook water versneld afvoeren. Na een hoosbui is het veld weer snel bespeelbaar, doordat het systeem actief water uit het veld haalt. Het systeem werkt continu en biedt daardoor enorme voordelen voor de kwaliteit van het gras. Muis: 'Het water dat voorheen gebruikt werd om het kunstgras te beregenen, werd niet opgevangen en als vuil water via de oude drainage afgevoerd. Nu kunnen we het met het DrainTalent-systeem de goede kant op sturen, naar de zuivering in dit volledig circulaire systeem.'

### Zeer positief

Sparta heeft al ervaring met DrainTalent op het trainingscomplex Nieuw Terbregge. Daar is het systeem in 2020 geïnstalleerd. De ervaringen op het complex van zowel spelers als technische staf zijn zeer positief. Dat is een van de redenen om het systeem nu ook in het stadion aan te brengen. Muis: 'Dit is onze eerste opdracht in een stadion; die moet goed slagen.'